

[Aksel Møller.]

jeg ved, at der vil blive rejst indvendinger. Spørgsmålet er, om de indvendinger, der kan mobiliseres, er tungere vejende end dem, der kan rettes imod at lade stå til på den gammeldags manér. Den stærkeste indvending, som også det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) allerede har stilleret til rådighed, vil vel være, at statens overskud formindskes i samme udstrækning, som den vedtagne nedsættelse af skatter og afgifter ikke kan dækkes med besparelser. Lad mig imidlertid først minde om, at der jo ikke findes nogen fremgangsmåde, såvidt jeg forstår, hvorved man i den nuværende situation kan undgå en udvidelse af købekraften. Spørgsmålet er i sin pure renhed, hvilken form for udvidelse man så bør foretrække. Forhøjede lønninger eller nedsatte skatter og afgifter? Men iøvrigt, hvorfor ikke være en smule optimist med hensyn til tanken om besparelser. Hvis vi samlet kunne resignere på den måde, at nu gælder det om i et år at skaffe sig et pusterum overfor inflationen, så måtte vi vel også kunne blive enige om at sætte en parentes om en række statsudgifter, hvormed jeg mener at udsætte nogle f. eks. et år. Det er muligt for os, hvis vi vil finde os i nogle afsavn. Det afhænger først og fremmest af, om vi vil fastholde vort samfunds almindelige standard på en lang række områder eller vil finde os i, at den for et kortere stykke tid forringes. Det er for lidt at nævne vedligeholdelsen af statens bygninger, for det ved jeg, det bliver ikke store penge, men jeg peger på udgifterne til vore veje og gennemførelsen af vejbygningsprogrammet. Jeg ser ikke, hvis vi mangler en politigård hist og et toldkontor her, hvorfor i alverden vi ikke skulle kunne bære den mangel et år endnu. Jeg mener, at udsættelsen af nye anlægsarbejder i et stykke tid, f. eks. et år, ville hjælpe os.

Hvorfor ikke fjerne tilskud, som ikke længere er påkrævet, hvorfor ikke i nogen tid ophøre med hele statens efterhånden overhåndtagende udlånsvirksomhed på alle

de områder, hvor vi ikke i forvejen har forpligtet os til at udlåne penge, som vi f. eks. har det til det boligbyggeri, som er i gang.

Naturligvis vil jeg ikke bagatellisere følgerne af en nedgang i statens såkaldte overskud — jeg siger såkaldte, for forholdet er det, at det i virkeligheden slet ikke er noget overskud, men et underskud. I samme øjeblik man drager statens kapitalforpligtelser ind i billedet, bliver der ikke noget tilovers. Det er derfor, den højtærede finansminister føler sig nødsaget til i så vid udstrækning, som tilfældet er, at lade seddelpressen komme ham til hjælp.

Ved valget imellem at lade det gå, som det plejer, eller at følge den tanke, som jeg her har udkastet, vil staten oven i købet, hvad der må berolige den højtærede finansminister, have den fordel, at også stigninger i dens omkostningsniveau forhindres. Skønmæssigt ville jeg tro, at statens direkte udgiftsforøgelse på lønninger og pensioner o. s. v. for hver dyrtidsportion udgør et sted mellem 30 og 40 mill. kr. Når jeg hertil føjer den indirekte virkning: de langt større udgiftsstigninger, som staten vil få på sine anlægsarbejder, på sine varekøb, kort sagt på hele sin mangeartede virksomhed, så tror jeg ikke, man uden videre kan feje denne tanke af bordet alene med en henvisning til en nedgang i overskuddet. Jeg tager i hvert fald ikke hatten af for det argument, før statens statistikere har udmålt størrelsen af statens tab og gevinst ved denne fremgangsmåde og vejet både tab og gevinst mod samfundets tilsvarende vindings- og tabskonto. Og samfundets tabs- og vindingskonto er ikke bare et spørgsmål om erhvervslivet, men også et spørgsmål om kommunernes skatteniveau, ja, hele takstniveauet o. s. v., o. s. v.

Man må ikke tro, at jeg her vil påstå, at jeg har peget på en universalløsning, en løsning, som i enhver situation lader sig anvende som led i kampen imod inflationen, men jeg har peget på en måde til at dæmpe den aktuelle inflationsfare. Den vil kunne hjælpe os til at opnå et pusterum, til at for-